

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 16.10.2006 63. vuosikerta Numero 3 Sivu 8

Sianjalostustutkimus vastaa käytännön tarpeisiin

Pirjo Joensuu, Maaseudun Tulevaisuus

Sianjalostustutkimuksen tavoitteena on vastata käytännön tarpeisiin. Tällä hetkellä sikatutkimuksen suurimpana haasteena on selvittää, miten oikealla eläinaineksen käytöllä voidaan parantaa suomalaisen sian kilpailukykyä ja mitkä ovat tuottavuuden vahvimmat lenkit.

Kilpailukyvyyn lisäämisellä tavoitellaan koko sikaketjun tuottavuuden parantamista ja lihakilon tuotantokustannusten alentamista.

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen jalostustutkijat **Marja-Liisa Sevón-Aimonen** ja **Timo Serenius** odottavat innolla, että lopullinen päätös koko sikaketjun kattavan kolmivuotisen yhteistutkimuksen käynnistämisestä saataisiin mahdollisimman pian. Sen avulla voitaisiin selvittää kiisteltyjen porsas- ja lihantuotantominaisuuksien, rakenneominaisuuksien ja lihan laadun taloudellinen arvo koko tuotantoketjun kannalta.

Kari Salonen

Jalostustutkijat Marja-Liisa Sevón-Aimonen ja Timo Serenius painottavat, että jalostuksen täytyy perustua faktoihin eikä mielikuviin.

Tutkimus antaisi myös vastaukset niihin kysymyksiin, jotka tällä hetkellä aiheuttavat suurinta erimielisyyttä sianjalostuskentässä: pahnuekoon ja ruhon lihaprosentin muutoksen vaikutus koko sikaketjun kilpailukykyyn. Tutkimusnäyttöä tarvitaan myös teurastamoiden tuotantohjelmissä käytettävien risteytysten perinnöllisestä tasosta.

Tutkijat haluavat palvella tuottajia ja teollisuutta parhaan lopputuloksen saamiseksi. "Toivottavasti koko sikasektori on yhteisen tavoitteemme takana", tutkijat esittävät.

Sikakentän hajoaminen hidastaa jalostusta

Tutkijoita murehduttaa jalostuksen kannalta, että Suomen sikakenttä on hajoamassa kahteen leiriin. Se vähentää ja hidastaa jalostuksen mahdollisuuksia pyrkiä toivotunlaiseen sikaan.

Tällä hetkellä perinteistä suomalaista sianjalostusta edustava Suomen Sianjalostus SSJ tukeutuu kahteen kotimaiseen yleissikarotuun, maatiaiseen ja yorkshireen ja näiden risteytyksiin.

Suurimpien lihatalojen Atrian ja HK Ruokatalon vetämä Finnpig-yhtiö perustaa jalostusohjelmansa ulkomaisten yhteistyökumppanien tarjoamaan risteytysajatteluun. Siinä emakko on kahden muualta tuodun maatiaisen ja yorkshiren risteytys ja lihaporsaiden isänä käytettäisiin norjalaista maatiaisen ja durocin risteytystä ja hampshirea. Tutkijoita harmittaa, että sikasota on jo johtanut päällekkäisinvestointeihin jalostuskäytännöissä. SSJ on tänä vuonna avannut uuden keskuskoeaseman Längelmäelle. Sen tavoitteena on testata ja tuottaa suomalaisilla keinosiemennysasemilla käytettävät karjut.

Finnpig käynnistää parhaillaan oman karjuaseman rakentamista. Siellä siementuotanto perustuisi hybridiohjelmia varten hankittuihin ulkomaisiin karjuihin.

Pohjoismainen yhteistyö olisi ollut haka

Tutkijat ovat edelleen pahoillaan, että pohjoismainen sianjalostus ei saanut koottua voimiaan yhteen. Varsinkin Suomi ja Norja voisivat yhdessä haastaa muun maailman sikatalouden kilpailukyvyssä.

"Meillä on puolellamme tautivapaus ja hyvät tuotantotulokset. Pääsisimme yhdessä nopeaan perinnölliseen edistymiseen ja maailman ykköseksi", Serenius sanoo.

Sevón-Aimonen murehtii, hyödynnetäänkö tehtävillä ratkaisuilla pitkällä jalostustyöllä saatu eläinainees, jota olisi tulevaisuudessa voitu viedä useisiin maihin. Pahimmassa tapauksessa Suomesta loppuu kokonaan sianjalostus. Tutkijoiden mukaan Suomessa etuna on nopea yhteys jalostuksesta tuotantoon. Se on edelleen tuottajien oikeus, Serenius painottaa.

Jalostus perustuu faktoihin

Sevón-Aimonen korostaa, että jalostuksen täytyy olla avointa ja perustua aina faktoihin eli tarkkoihin tietoihin eikä

mihinkään mielikuviin. "Jos kiinnitetään huomiota pelkästään karvan väriin, voi tulla yllätyksiä."

Suomessa on pitkät perinteet yksilötietojen keräämisessä. Vain niiden avulla voidaan tehdä valintaa ja edetä haluttuun suuntaan, Serenius toteaa. Hän kertoo, miten suomalaisten tarkat ja pitkältä ajalta kerätyt porsastuotannon tarkkailutulokset tekivät suuren vaikutuksen amerikkalaisiin sika-tutkijoihin, kun hän vieraili Iowan osavaltion yliopistossa viime vuonna tutkijana.

Samaisessa yliopistossa oli myös vertailtu suomalaisia sikoja amerikkalaisiin sikoihin ja rankattu ne koko joukon kärkikas-tiin.

Puolueetonta ja oikeaa tietoa

Tutkijoiden mielestä viljelijöiden pitää saada oikeata ja puolueetonta tietoa sika-aineksen tasosta.

Serenius toteaa, että Suomeen ei missään nimessä kannata tuoda huonompaa sika-ainesta kuin meillä nyt on käytössä. "Jos osoittautuu, että tuontiaines on kotimaista parempaa, hallittu sika-aineksen päivitys näyttää perustellulta", hän jatkaa.

Sama varovaisuus pätee myös harkinnassa olevien Tanskan sikojen perinnölliseen tasoon. Suurien päätösten perusteeksi tarvitaan tietoa, Serenius sanoo.

Molempia tutkijoita pelottavat tautiriskit. Sevón-Aimonen toteaa, että riskit ovat suuret jopa ihmisille, koska Tanskassa on ihmisille multiresistenttejä salmonellakantoja, joihin eivät tepsi mitkään lääkkeet.

"Jos tuonnista tulee jatkuvaa, tautiriski on niin suuri, että tauti todennäköisesti tulee", Serenius veikkaa. Hänen mielestään, jos tuontiin lähdetään, kerralla pitäisi tuoda isompi erä ja hallita se, eikä lähteä jatkuvaan tuontiin. "Jalostuksessa pullasta kannattaa kaivaa pelkät rusinat", tutkijat neuvovat.